

*ВАСИЛЬЄВ Микола Володимирович,
Київський інститут Національної
гвардії України*

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ З УРАХУВАННЯМ ВИВЧЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ БОЙОВОГО ДОСВІДУ

«Кожна справа, якщо хочеш досягти успіху, вимагає особливої кваліфікації та відповідного духовного настрою. Коли ці якості досягають вищого порядку та проявляються в незвичайних досягненнях, людину, якій вони належать, називають генієм.» (Карл Філіп Готліб фон Клаузевиц — прусський генерал, військовий реформатор та військовий теоретик. Відомий завдяки незавершеній праці «Про війну»). Не зважаючи на проміжок часу, завдяки критичному мисленню, принципи, які формуються у «професійного військового» формуються завдяки сукупності спостереження, досвіду, роздуму, філософії». Чому філософії? Тому що філософія у її розумінні наука яка вивчає - «протиріччя». Кожна людина, в процесі свого «земного шляху», постійно зустрічається з «протиріччями» і намагається знайти відповідь... Війна розв'язана, росією у ХХІ столітті у центрі Європи, «ще вчора в кінці ХХ століття теоретично, (враховуючи досвід ІІ світової війни) просто в уяві громадян розвинутих країн світу розглядалась як, щось «фантастичне». Але реалії сьогодення вимагають конкретних дій у протистоянні зі «злом». Ще тільки нещодавно весь розвинутий світ протистояв загрозі глобального тероризму, вважаючи глобальну війну між незалежними державами у період коли, «ядерні держави», у різних формах колективної безпеки взяли на себе зобов'язання «гаранта» суверенітету і недоторканості без'ядерних держав, 24 лютого 2024 року розвіяло усі «міфи».

Виникає проблема: Війна, розв'язана росією, створює нові виклики для сектора безпеки та оборони. Як ефективно підготувати й застосувати військовослужбовців та підрозділи різного рівня для виконання бойових завдань?.

Шляхами вирішення поставленої проблеми є:

Використання тактики прописаної у бойових статутах радянських військ, які розкривають бойовий досвід ІІ світової війни, локальних бойових дій в різних точках земної кулі – де червона влада намагалась встановити свій контроль, особливо яскравим є війна в Афганістані, потім досвід рф, як «спадкоємця» червоної влади (бойові дії на територіях суверенних держав пострадянського союзу (Придністровія, Північний Кавказ), а також на території інших держав (Сирія, держави Африканського континенту і т.д.). Тактика дає результат, але за умови наявності ресурсу (сил і засобів, а саме головне спроможності поставити економіку країни у найкоротші терміни на «військові колії». Прикладом є витрати рф підчас ведення війни на території України, більше 7 % від ВВП країни на оборонну.

Бойовий статут механізований та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина III Взвод, відділення, екіпаж., Бойовий статут механізований та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина II. Батальйон, рота, розкривають нам характеристики, принципи і способи ведення бойових дій: «перевага кількості а ні якості.»

Другим рішенням поставленої проблеми є способи і методи використання тактики провідних країн Північноатлантичного Альянсу «Стандарти НАТО»

Основною характеристикою способу ведення бойових дій полягає у використанні високотехнологічних засобів побудованих на принципі максимального збереження живої сили, застосування малих груп у поєднанні високоточної технологічної зброї, якщо порівняти втрати США і СРСР у війні в Афганістані за однаковий проміжок часу (3577 у США проти 14427 у СРСР), просте порівняння дає нам можливість оцінити ефективність використання тактик звичайним порівнянням. Але на мою думку, тактика дій НАТО ефективна при застосуванні у локальних конфліктах в боротьбі з терористичними загрозами у країнах посібниках тероризму. Якщо зробити простий аналіз то в усіх конфліктах де застосовувались війська НАТО противник явно програвав у технологічному розвитку. Війна яка розв'язана РФ завісім не схожа на один військовий конфлікт кінця ХХ почату ХХІ століття, тому і рішення які потрібно приймати для успішного виконання поставлених бойових завдань повинні бути не стандартні, а більш творчі. Такий підхід на мою думку необхідно застосовувати і під час підготовки військовослужбовця, сержанта, офіцера. Для ефективного вироблення тактики а в подальшому і стратегії на мою думку необхідно:

- Вивчати і аналізувати тактику, яку застосовують ворожі країни, дружні країни і методом інтегрування виробляти нові, свої принципи і способи ведення війни і організації навчання.

- Під час підготовки і навчання особового складу, особливо офіцерів не прив'язуватись до зарання відпрацьованих програм, а мати гнучкий підхід до навчання, вчасно адаптувати програму навчання під сьогодення війни, це дуже складно, але необхідно (початок війни 22 рік БПЛА «Байрактар» рахувався самим ефективним, з середини 22 року БПЛА мультироторного типу закривали питання організації основного способу спостереження, перероблення БПЛА даного типу під носії малих боєприпасів, з 23 році активне використання FPV дронів, які на сьогоднішній день залишаються основним стримуючим фактором при наступальних діях переважаючих сил противника.)

Висновок найбільш раціональним рішенням поставленої проблеми є:

- Аналіз історії: Вивчати тактику радянських військ і РФ у поєднанні з досвідом провідних країн НАТО для створення нових, інтегрованих підходів.

- Гнучкість навчання: Підготовка військових кадрів має бути гнучкою, адаптованою до сучасних вимог бойових дій, з урахуванням найсвіжшого досвіду (наприклад, БПЛА).

- Творчий підхід: Використовувати нестандартні та креативні рішення в тактиці і стратегії.

- Мотивація: Залучати до військової справи високомотивованих людей, які бачать це як спосіб життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойовий статут механізований та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина III Взвод, відділення, екіпаж. – К. : Наш формат, 2022. – 408 с. С. 250.
2. Бойовий статут механізований та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина II. Батальйон, рота. К. : Наш формат, 2022. – 448 с. С. 269-270.
3. Сальник Ю. П., Пащук Ю. М. Шляхи впровадження концепції ISTAR у систему розвідки Збройних Сил України. Системи озброєння і військова техніка. 2014. №1(37). С. 72-75.
4. Klauzevyts, K. (2002), *O vojne* [About war], Moscow: AST; St. Petersburg: Terra Fantastica.
5. Фрідман Б.А. Військові операції. Оперативне мистецтво та військові дисципліни, 2023. С. 96-104.